

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CANCELARIA PREȘEDINTELUI

Preșidența 2025-2028

Dosar nr. 4462A/2025

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. II/4888, 03-11-2025

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ

NR. 12735, 03 NOV 2025

Domnului

MIRCEA ABRUDEAN

PREȘEDINTELE SENATULUI

Biroul permanent al Senatului

506, 4.11.2025

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012 (Pl-x nr.605/2023).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 2 decembrie 2025 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 10 decembrie 2025.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

Prof.univ.dr. Elena Simina JĂNĂSESCU

Calea 13 Septembrie nr.2, Sector 5, București, Palatul Parlamentului, Intrarea B1

Telefon: (+40-21) 414.21.00, Fax: (+40-21) 312.54.80

E-mail: cristina.titirisca@ccr.ro, www.ccr.ro

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
Dosar nr. 4462 A / 2025

ROMÂNIA

Administrația Prezidențială - Cabinetul Președintelui
CP1/ 1401 / 30.10.2025

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 12670, 31 OCT 2025

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 30 octombrie 2025

Doamnei ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE **asupra**

Legii pentru modificarea și completarea
Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

La data de 25 octombrie 2025, Parlamentul României a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 (PL-x nr. 605/2023).

Această Lege a fost transmisă inițial spre promulgare în data de 25 noiembrie 2023. Potrivit formei inițiale, legea aducea o serie de modificări regimului juridic aplicabil prosumatorilor prin realizarea distincției între prosumatorul persoană juridică și prosumatorul persoană fizică.

Modificările aduse vizau și o serie de norme care reglementează activitatea acestora, precum creșterea limitei de putere instalată pentru care se poate solicita compensare cantitativă la 400 kW, introducerea, în definiția prosumatorului, a posibilității de a stoca energia, de a vinde direct energia unui alt consumator racordat direct la instalația de producție și de a se compensa energia produsă în exces cu cea consumată la alt loc de consum, dacă este la același furnizor și la același operator de distribuție. Totodată, actul normativ dispunea creșterea la 900 kW a limitei puterii instalate a centralei prosumatorului până la care acesta nu plătește dezechilibrele cauzate în rețea. Distinct de modificările aduse Legii nr. 123/2012, în forma inițială transmisă la promulgare, legea intervenea și asupra Codului fiscal, extinzând sfera prosumatorilor care nu au obligația de a emite facturi pentru puterea instalată de la 27 kW la 900 kW pe loc de consum.

Cu privire la această lege, Președintele României a formulat o cerere de reexaminare în data de 12 decembrie 2023, prin care a solicitat reevaluarea unor soluții normative prin raportare la cadrul european în domeniu, dar și cu obiectivul stabilirii unor politici publice adecvate, echilibrate, între drepturile și obligațiile prosumatorilor, respectiv drepturile și obligațiile furnizorilor de energie.

În urma parcurgerii unui nou ciclu legislativ și a amendamentelor aduse de Parlament, apreciem că Legea pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 a fost adoptată cu depășirea limitelor reexaminării Președintelui României, stabilite potrivit art. 77 alin. (2) din Constituția României, precum și cu încălcarea art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție, prin raportare la jurisprudența Curții Constituționale în materie, pentru motivele dezvoltate în cele ce urmează.

Prin cererea de reexaminare formulată în data de 12 decembrie 2023, Președintele României a solicitat, în principal, următoarele:

1. corelarea definiției dată prosumatorului prin art. 3 pct. 95 cu dispozițiile art. 10 din Legea nr. 123/2012 potrivit căroră producătorii de energie electrică cu capacități mai mari sau egale de 1 MW sunt supuși licențierii, fiind astfel realizată ca activitate primară, identic cu orice alt producător;

2. reanalizarea posibilității ca prosumatorul să poată compensa financiar excedentul de energie electrică produsă și livrată la un loc de producere și consum, cu energia electrică consumată din rețea pentru alte locuri de consum și/sau locuri de producere și consum ale acestora, doar *„dacă locurile de consum și/sau de producere și consum sunt racordate la rețeaua electrică a aceluiași operator de distribuție a energiei electrice, cu condiția ca producerea de energie electrică să nu*

constituie activitatea lor comercială sau profesională primară”, aspect ce ar constitui o barieră în privința accesului prosumatorilor la piața de energie electrică;

3. reevaluarea soluției de exceptare a prosumatorilor cu o putere instalată de producere a energiei electrice mai mică de 900 kW de la responsabilitatea în materie de echilibrare, de suportare a costurilor generate de dezechilibrele create în rețea, în condițiile în care Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică în materie stabilește o limită de 400 kW pentru instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, în privința puterii instalate, iar pentru instalațiile puse în funcțiune începând cu 1 ianuarie 2026, limita era de maxim 200 de kW în privința puterii instalate de producere a energiei electrice;

4. necesitatea corelării normei anterior amintite cu prevederile art. 3 alin. (2) lit. b) din OUG nr. 27/2002 care includ o parte a dezechilibrelor în mecanismul general de stabilire a prețului final facturat de către furnizori;

5. reevaluarea aplicării noii limite a puterii instalate pentru care furnizorii de energie electrică vor fi obligați să realizeze o compensare cantitativă, respectiv cea de 400 de kW și asupra contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice aflate în derulare la data intrării în vigoare a legii, potrivit art. III;

6. eliminarea perioadei de 24 de luni în care diferența dintre cantitatea produsă și cea consumată de prosumatori putea fi consumată, aspect care generează aplicarea imediată a obligațiilor de compensare;

7. clarificarea dispozițiilor art. I pct. 4 cu referire la modificările aduse art. 73¹ privind autoritățile publice locale care dețin capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile realizate total sau parțial din fonduri publice care beneficiază de serviciul de regularizare financiară din perspectiva (i) clarificării capacității maxime instalate; (ii) clarificării contradicției cu art. 73¹ alin. (4) lit. b) care ar deveni general aplicabilă pentru toți prosumatorii la care se referă alin. (1), respectiv cei cu putere instalată mai mare de 900 kW;

8. instituirea unei obligații a furnizorilor de energie electrică de a emite facturi pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și livrată în rețeaua electrică „în numele și în contul prosumatorilor” (i) necesită clarificări în planul drepturilor și obligațiilor comerciale, inclusiv al obligațiilor de ordin fiscal; (ii) echivalează cu un transfer de costuri administrative de la prosumator la furnizor; (iii) nu a fost fundamentată suficient din perspectiva obiectivelor statului referitoare la creșterea sustenabilității financiare.

În cadrul procedurii de reexaminare, Parlamentul a adoptat o serie de modificări și completări ale legii, astfel:

- a fost modificată definiția compensării cantitative prevăzută de art. I pct. 1 din lege, cu referire la art. 3 pct. 23¹ din Legea nr. 123/2012, fiind redusă limita puterii instalate la cel mult 200 kW pe loc de consum;

- au fost reglementate în mod defalcat componentele facturate lunar în procesul de compensare cantitativă (cantitatea consumată, cantitatea produsă, cel mult egală cu cea consumată, cantitatea produsă și livrată în exces), pentru clarificarea normei;

- a fost modificată definiția prosumatorului în sensul înlocuirii sintagmei „poate compensa financiar” cu sintagma „poate compensa cantitativ sau, după caz regulariza financiar”, pentru clarificarea normei;

- a fost eliminată modificarea art. 21 alin. (3) din Legea nr. 123/2012 referitoare la creșterea pragului privind puterea instalată de producere a energiei electrice de la 400 de kW, potrivit legii în vigoare, la 900 de kW, potrivit formei inițiale transmise la promulgare, prag până la care prosumatorilor nu li se aplică responsabilitatea în materie de echilibrare;

- au fost modificate dispozițiile art. 73¹ alin. (1) - (3), revenindu-se la pragul de 400 de kW a puterii instalate față de 900 kW, cum era în proiectul inițial, față de care prosumatorii pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE, prin raportare la Regulamentul (UE) 2019/943;

- sintagma „*autorități publice locale*” din cuprinsul art. 73¹ a fost înlocuită cu sintagma „*autorități și instituții publice*”, fiind extinsă sfera autorităților și instituțiilor publice care pot vinde energie produsă sau stocată;

- s-a reînstituit limita de 200 kW, limită prevăzută de legea în vigoare, pentru puterea instalată a prosumatorilor, precum și a autorităților și instituțiilor publice (sintagmă extinsă prin amendamentele introduse în procedura de reexaminare) față de care aceste categorii au posibilitatea de a solicita furnizorilor de energie compensarea cantitativă lunară, respectiv decontarea cantităților de energie electrică în acest proces;

- au fost introduse noi dispoziții care reglementează dreptul prosumatorilor, persoane fizice, care au o putere instalată de maxim 27 kW pe loc de consum de a utiliza sumele rezultate din aplicarea mecanismului de compensare cantitativă pentru

plata energiei electrice sau a gazelor naturale consumate în baza unui contract cu respectivul furnizor;

- au fost modificate dispozițiile art. 73¹ alin. (4) privind obligarea furnizorilor la achiziționarea energiei produse de prosumatori, stabilindu-se limita de putere instalată între 200 și 400 kW, potrivit formei în vigoare a legii, față de forma inițială a legii transmise la promulgare care avea o normă de trimitere la art. 73¹ alin. (1). Modificarea a fost operată și în cuprinsul art. 73¹ alin. (9) referitor la termenul de compensare cantitativă realizată până în data de 31 decembrie 2030;

- au fost eliminate dispozițiile art. 73¹ alin. (4¹) care reglementau posibilitatea ca prosumatorii persoane fizice și juridice și autoritățile publice locale să opteze pentru unul dintre mecanisme de compensare prevăzute de lege – compensare cantitativă și decontare a cantităților de energie, respectiv obligarea furnizorilor la achiziția energiei electrice, autorii amendamentelor argumentând că soluția nu este oportună;

- a fost eliminată scutirea de la obligația facturării pentru prosumatorii cu putere instalată de până la 900 kW și implicit, intervenția asupra Codului fiscal, revenindu-se la forma în vigoare potrivit căreia doar prosumatorii cu putere instalată de până la 27 kW nu au obligația facturării.

Potrivit art. 77 alin. (2) din Constituție, înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii. Norma constituțională nu dispune, însă, cu privire la prevederile care trebuie să fie reexamineate, ca urmare a cererii formulate de Președintele României.

În acest context, printr-o bogată jurisprudență, Curtea Constituțională a statuat că reexaminarea legii de către Parlament trebuie să se restrângă la obiecțiunile menționate în cererea Președintelui României, iar, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare cu textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României. Cererea de reexaminare nu poate afecta statutul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării. Cererea formulată de Președintele României în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție are ca efect reluarea procesului legislativ, cadru în care Parlamentul poate modifica sau completa legea în sensul cerut de Președinte, poate menține legea în forma adoptată inițial sau, dimpotrivă, ținând seama și de punctul de vedere al Președintelui, o poate respinge (Decizia nr. 355/2007, Decizia nr. 991/2008, Decizia nr. 682/2008, Decizia nr. 1.596/2011, Decizia nr. 1.597/2011, Decizia nr. 924/2011, sau Decizia nr. 1.598/2011).

Totodată, prin Decizia nr. 63/2018, par. 46 Curtea Constituțională a statuat că: „*Limitele sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii sunt definite de cererea de reexaminare. Având în vedere scopul cererii de reexaminare, respectiv îmbunătățirea actului normativ, nu se poate admite ca reexaminarea să aibă drept consecință adoptarea unei legi cu contradicții sau necorelări între texte, astfel că, în virtutea regulilor de tehnică legislativă, necesitatea coerenței reglementării impune completarea unor texte din lege care nu au făcut în mod expres obiectul cererii de reexaminare. Această practică este în beneficiul reglementării și nu afectează limitele reexaminării, admiterea unor obiecții din cererea de reexaminare putând antrena modificări cu privire la toate sau doar la unele dintre dispozițiile legii în cauză, ceea ce impune corelarea tuturor prevederilor acesteia, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor texte*”.

Analizând intervențiile Parlamentului în procedura de reexaminare, reținem că Parlamentul a operat o serie de modificări solicitate de Președintele României, precum:

(i) eliminarea modificării art. 21 alin. (3) din Legea nr. 123/2012 referitoare la creșterea pragului privind puterea instalată de producere a energiei electrice de la 400 de kW, potrivit legii în vigoare, la 900 de kW, potrivit formei inițiale transmise la promulgare, prag până la care prosumatorilor nu li se aplică responsabilitatea în materie de echilibrare, aspect solicitat de Președintele României;

(ii) modificarea dispozițiilor art. 73¹ alin. (1) - (3), revenindu-se la pragul de 400 de kW a puterii instalate față de 900 kW în proiectul inițial, față de care prosumatorii pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE, prin raportare la Regulamentul (UE) 2019/943, aspect care aliniază prevederile la dispozițiile europene;

(iii) eliminarea scutirii de la obligația facturării pentru prosumatorii cu putere instalată de până la 900 kW și implicit, renunțarea la intervenția asupra Codului fiscal, potrivit art. IV din forma inițială, revenindu-se la forma în vigoare potrivit căreia doar prosumatorii cu putere instalată de până la 27 kW nu au obligația facturării, potrivit art. 319 alin. (10) lit. d) din Codul fiscal;

De asemenea, Parlamentul - în acord cu jurisprudența constituțională în materie - a operat o serie de modificări de tehnică legislativă sau aspecte care au contribuit la creșterea clarității normelor, precum: (i) reglementarea, în mod defalcăt,

a componentelor facturate lunar în procesul de compensare cantitativă (cantitatea consumată, cantitatea produsă, cel mult egală cu cea consumată, cantitatea produsă și livrată în exces) sau (ii) modificarea definiției prosumatorului în sensul înlocuirii sintagmei „poate compensa financiar” cu sintagma „poate compensa cantitativ sau, după caz regulariza financiar”, pentru clarificarea normei.

Distinct de aceste intervenții legislative, apreciem că Parlamentul a realizat o serie de modificări fără legătură cu aspectele solicitate de Președinte în cuprinsul cererii de reexaminare și cu depășirea limitelor reexaminării, printre care se numără:

1. Modificarea definiției compensării cantitative prevăzută de art. I pct. 1 din lege, cu referire la art. 3 pct. 23¹ din Legea nr. 123/2012, prin reducerea limitei puterii instalate de la 400 kW la cel mult 200 kW pe loc de consum.

Potrivit art. I, pct. 1 din Legea criticată, la articolul 3 din Legea nr. 123/2012, după punctul 23 se introduce un nou punct, punctul 23¹, cu următorul cuprins: „23¹. *compensare cantitativă – procesul prin care furnizorul de energie electrică facturează lunar, în una sau mai multe facturi, după caz, emise prosumatorului care deține centrale electrice din surse regenerabile cu putere electrică instalată de cel mult 200 kW pe loc de consum, conform reglementărilor ANRE, următoarele: a) cantitatea de energie electrică consumată din rețea de către prosumator înmulțită cu prețul energiei electrice active prevăzut în contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între furnizor și prosumator, la care se adaugă tarifele și taxele legal prevăzute; b) cantitatea de energie electrică produsă și livrată de prosumator, cel mult egală cu cantitatea de energie electrică consumată prevăzută la lit. a) înmulțită cu prețul egal cu prețul energiei electrice active prevăzut în contractul de furnizare, fără taxe și tarife; c) cantitatea de energie electrică produsă și livrată în exces de prosumator, în perioada de facturare, înmulțită cu prețul egal cu prețul energiei electrice active prevăzut în contractul de furnizare, fără taxe și tarife.*”

Deși acest aspect nu a făcut obiectul cererii de reexaminare, în procedura de reexaminare, Parlamentul a modificat pragul puterii instalate de la 400 kW la 200 kW, aspect nesolicitat de Președintele României. Deși potrivit amendamentului adoptat de Senat se precizează că „se revine la forma adoptată de Senat” în primul ciclu legislativ, și că aceasta „este o facilitate oferită prosumatorilor cu putere instalată de cel mult 200 kW pe loc de consum”, respectiv faptul că „această formă este în concordanță cu cadrul existent până în prezent și asigură stabilitatea și consecvența legislativă”, o astfel de intervenție legislativă reprezintă o nouă opțiune legislativă, neavută în vedere în cererea de reexaminare a Președintelui, chiar dacă

ea presupune, potrivit autorilor amendamentelor, revenirea la forma legii în vigoare. Or, modificarea normei amintite într-un sens fără legătură cu cererea de reexaminare a Președintelui României reprezintă o depășire a limitelor reexaminării.

2. Înlocuirea sintagmei „autorități publice locale” din cuprinsul art. 73¹ cu „autorități și instituții publice”, fiind extinsă sfera autorităților și instituțiilor publice care pot vinde energie produsă sau stocată.

Potrivit art. I pct. 3. din Legea criticată, la articolul 73¹ din Legea nr. 123/2012, cu referire la alin. (2) - (3) se prevede că: *„(2) Autoritățile și instituțiile publice care dețin capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile realizate, parțial sau total, din fonduri publice, beneficiază din partea furnizorilor cu care au contract de furnizare a energiei electrice, la cerere, de compensarea cantitativă sau, după caz, regularizarea financiară între energia livrată și energia consumată din rețea. (3) La solicitarea prosumatorilor persoane fizice și juridice, precum și autorități și instituții publice care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată de cel mult 200 kW pe loc de consum și cu care încheie/au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică sunt obligați: (...)”*.

Astfel, față de forma anterioară reexaminării, a fost extinsă sfera autorităților și instituțiilor publice care pot vinde energie produsă sau stocată, aspect ce nu a fost solicitat de Președintele României în mod expres, acesta solicitând clarificarea normei, iar nu extinderea sferei sale de aplicare. În plus, potrivit soluției legislative de la același punct, se revine la limita de 200 kW pentru puterea instalată a prosumatorilor, prevăzută de legea în vigoare, la sintagma „autorități și instituții publice” (sintagma extinsă) față de care aceste categorii vor avea posibilitatea de a solicita furnizorilor de energie compensarea cantitativă lunară, respectiv decontarea cantităților de energie electrică în acest proces, aspect ce, de asemenea, nu a fost solicitat de Președintele României.

3. Potrivit art. I pct. 4 din Legea criticată, la articolul 73¹ din Legea nr. 123/2012, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (3¹) și (3²), cu următorul cuprins: *„(3¹) Prosumatorii persoane fizice care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum au dreptul: a) prin excepție de la prevederile art. 3 pct. 95 lit. b) pct. (ii) și derogare de la prevederile art. 21 alin. (2) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2022 pentru completarea cadrului legal de promovare a utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru modificarea și*

completarea unor acte normative, cu modificările ulterioare, să utilizeze suma rezultată din aplicarea de către furnizorul de energie electrică cu care încheie/au încheiat un contract de furnizare a energiei electrice a mecanismului de compensare cantitativă în achitarea obligațiilor de plată rezultate din contractele de furnizare a energiei electrice încheiate între aceștia și furnizorul lor de energie pentru toate locurile de consum sau producție și consum ale prosumatorului aflate în portofoliul acelui furnizor; b) să utilizeze suma rezultată din aplicarea de către furnizorul de energie electrică cu care încheie/au încheiat un contract de furnizare a energiei electrice a mecanismului de compensare cantitativă în achitarea obligațiilor de plată rezultate din contractele de furnizare a gazelor naturale încheiate între prosumator și acel furnizor pentru toate locurile de consum sau producție și consum ale prosumatorului aflate în portofoliul aceluiași furnizor. (3²) Fără a aduce atingere dreptului prevăzut la art. 62 alin. (1) lit. h), prosumatorii persoane fizice beneficiare ale drepturilor prevăzute la alin. (3¹), la semnarea contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse și livrate în rețea, dacă este cazul, își exprimă opțiunea pentru una din destinațiile sumei rezultate din aplicarea de către furnizor a mecanismului de compensare cantitativă pentru o perioadă stabilită contractual cu furnizorul, dar nu mai puțin de 12 luni. ”

Aceste dispoziții - care reglementează dreptul prosumatorilor, persoane fizice, care au o putere instalată de maxim 27 kW pe loc de consum de a utiliza sumele rezultate din aplicarea mecanismului de compensare cantitativă pentru plata energiei electrice sau a gazelor naturale consumate în baza unui contract cu respectivul furnizor - sunt cu totul noi față de forma inițială a legii, anterioară cererii de reexaminare, nefiind solicitate de Președintele României.

4. Prin art. I pct. 5 din legea criticată, la articolul 73¹ alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se stabilește că: „(4) La solicitarea prosumatorilor persoane fizice și juridice, precum și autorități și instituții publice care produc energie electrică în unități de producere a energiei cu puterea instalată între 200 kW și 400 kW pe loc de consum, care încheie/au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, furnizorii de energie electrică semnatori ai acestor contracte sunt obligați: a) să achiziționeze energia electrică produsă și livrată conform alin. (1) la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în piața pentru ziua următoare (PZU) în luna în care a fost produsă energia respectivă; b) să realizeze regularizarea financiară între energia electrică livrată și energia electrică consumată din rețea. (...) (9) Compensarea cantitativă a prosumatorilor cu instalații cu o putere de până în

200 kW pe loc de consum va fi acordată până la data de 31 decembrie 2030, în contextul măsurilor și acțiunilor legate de atingerea angajamentelor privind ponderea energiei din surse regenerabile în 2030 precizate în Planul Național Energie și Schimbări Climatice, conform unei metodologii ANRE, iar după această perioadă prosumatorii respectivi pot vinde energia electrică produsă în condițiile prevăzute la alin. (4) lit. a) pentru prosumatorii cu o putere instalată între 200 kW și 400 kW pe loc de consum.”.

Prin modificările aduse dispozițiilor art. 73¹ alin. (4) privind obligarea furnizorilor la achiziționarea energiei produsă de prosumatori, Parlamentul a reinstabilit o limită de putere instalată cuprinsă între 200 și 400 kW, potrivit normei aflate în vigoare, față de norma de trimitere la art. 73¹ alin. (1).

În condițiile în care în forma inițială a legii puterea instalată prevăzută de art. 73¹ alin. (1) era de 900 kW, aspect criticat de Președinte României prin raportare la dispozițiile europene, eliminarea normei de trimitere a art. 73¹ alin. (4) la art. 73¹ alin. (1), care în noua redactare prevede un prag de 400 kW și înlocuirea sa cu sintagma „între 200 și 400 kW” echivalează cu o nouă soluție legislativă, nesolicitată de Președintele României și care nu a fost avută în vedere nici de forma inițială a legii, nici de cererea de reexaminare.

5. Au fost eliminate dispozițiile art. 73¹ alin. (4)¹), nou introduse prin lege în forma anterioară cererii de reexaminare, dispoziții ce stabileau posibilitatea pentru prosumatorii persoane fizice și juridice și autoritățile publice locale de a opta pentru unul dintre mecanisme de compensare prevăzute de art. 73¹ alin. (3) și (4) - fie pentru compensarea cantitativă și decontarea cantităților de energie, fie obligarea furnizorilor la achiziția energiei electrice. De asemenea, nici acest aspect nu a fost solicitat de Președintele României, autorii amendamentelor argumentând că soluția inițială nu este oportună.

Or, reevaluarea oportunității unor soluții legislative nevizate de cererea de reexaminare nu era posibilă în această procedură legislativă specială, ale cărei limite sunt stabilite de conținutul reexaminării formulate, potrivit art. 77 alin. (2), de către Președintele României.

Mai mult, prin raportare la jurisprudența Curții Constituționale în materie, care permite ca atunci când Parlamentul reexaminează o lege, să realizeze corelări și modificări de tehnică legislativă, menționăm că aceasta nu este aplicabilă prin raportare la noile intervenții expuse anterior, care nu reprezintă corelări ale

normelor, ci soluții legislative noi și opțiuni de politică publică diferite față de forma inițială a legii.

Raportând considerentele de principiu reținute de jurisprudența constituțională la specificul prezentei sesizări de neconstituționalitate, vă rugăm să observați că, în ceea ce privește cererea de reexaminare formulată de Președintele României în data de 12 decembrie 2023, aceasta a fost în parte admisă, în parte respinsă, legea criticată, conținând, în plus, noi soluții legislative, neavute în vedere prin cererea de reexaminare, legea fiind adoptată cu încălcarea limitelor reexaminării.

Pe lângă jurisprudența Curții Constituționale anterior invocată, în accepțiunea căreia redeschiderea procedurii legislative ca urmare a formulării unei cereri de reexaminare, potrivit art. 77 alin. (2) din Constituție, este limitată la obiecțiunile formulate de Președintele României, Curtea Constituțională a reținut că *„relația dintre Președintele României și Parlament este caracterizată printr-un dialog constituțional permanent, iar în cadrul acestuia fiecare dintre cele două autorități trebuie să colaboreze în mod loial, cu respectarea rolului lor constituțional. Astfel, constituantul a acordat dreptul Președintelui de a cere reexaminarea legii pentru a se putea corecta erorile materiale comise în actul de legiferare sau pentru a se regândi o anumită soluție legislativă atât pentru motive de constituționalitate, cât și de oportunitate. Prin intermediul acestui mecanism constituțional se deschide un dialog interinstituțional ce trebuie să fie guvernat de normele constituționale referitoare la colaborarea loială între acestea. În acest caz, Parlamentului îi revine rolul fie de a-și însuși observațiile, fie de a le repudia, fie de a respinge la vot propunerea/proiectul de lege, atunci când consideră că motivele invocate sunt întemeiate, iar anvergura acestora determină caracterul inacceptabil al legii. Prin urmare, dialogul constituțional are drept efect redeschiderea procedurii legislative între aceste instituții, însă numai în limitele cererii de reexaminare. Depășirea acestor limite ar acorda, în cadrul acestei relații, un rol preeminent fie Parlamentului, fie Președintelui României, după caz, întrucât, dacă s-ar redeschide procedura legislativă indiferent de limitele cererii de reexaminare, Parlamentul ar putea adopta o lege cu un conținut total diferit față de cea inițială, iar Președintele României nu va mai putea cere reexaminarea acesteia, fiind vorba, în sens strict formal, de aceeași lege, ceea ce impune promulgarea acesteia în termen de 10 zile de la comunicarea sa. În același sens, Curtea reține că, din contră, dacă s-ar aprecia că în ipoteza antereferită Parlamentul a adoptat o nouă lege, Președintele României*

ar dispune de dreptul de a formula o nouă cerere de reexaminare; or, această apreciere ar aparține Președintelui României, care ar putea bloca procesul legislativ, transformând dreptul de veto suspensiv de care beneficiază într-unul decizional” (Decizia nr. 63/2018).

De altfel, la nivel infraconstituțional, în acord cu acest principiu, procedura de soluționare a cererii de reexaminare formulate de Președintele României este reglementată de art. 142 din Regulamentul Camerei Deputaților și de art. 157 din Regulamentul Senatului. Potrivit art. 142 din Regulamentul Camerei Deputaților: *„(1) Reexaminarea legii de către Camera Deputaților, în urma cererii făcute de Președintele României, în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituția României, republicată, va avea loc în cel mult 30 de zile de la primirea cererii. Reexaminarea legii se efectuează mai întâi de Camera Deputaților, dacă aceasta a fost prima Cameră sesizată, după care se trimite legea adoptată Senatului, care va decide definitiv. În situația în care Camera Deputaților este Cameră decizională, legea adoptată se trimite Președintelui în vederea promulgării. (2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative. (3) Raportul comisiei, cu privire la solicitările formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, va cuprinde una dintre cele 3 variante: a) propunerea de adoptare a legii modificate și completate în întregime sau parțial, în sensul cerut de Președinte în cererea de reexaminare; b) propunerea de adoptare a legii în forma adoptată inițial de Parlament, în cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare; c) propunerea de respingere a legii. În cazul în care solicitările din cererea de reexaminare sunt acceptate, în parte sau în totalitate, comisia va formula textele corespunzătoare și raportul va cuprinde toate amendamentele admise și respinse depuse de deputați. Textele propuse trebuie să aibă legătură cu solicitările din cererea de reexaminare și să asigure corelarea tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii. În cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare, raportul nu va mai cuprinde amendamentele depuse. (4) Se supun dezbaterii plenului Camerei Deputaților, după regulile procedurii legislative, propunerile Comisiei sesizate în fond de adoptare a legii modificate sau completate în întregime sau parțial, în sensul solicitărilor formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, sau, după caz, propunerile Comisiei de adoptare a legii în forma adoptată inițial, în cazul respingerii solicitărilor cuprinse în cererea de reexaminare. În ședința dedicată votului final se votează legea în ansamblul ei. Dacă nicio formă a legii supusă*

aprobării nu este adoptată de Cameră, legea este respinsă. (5) În situația în care propunerea de respingere a legii nu întrunește numărul de voturi necesar adoptării, se restituie comisiei în vederea reexaminării, avându-se în vedere încadrarea în termenul prevăzut la alin. (1).” Totodată, potrivit art. 157 din Regulamentul Senatului: „(1) În cazul în care Președintele României cere, înainte de promulgare, reexaminarea unei legi adoptate prima dată de către Senat, cererea va fi înscrisă în termen de cel mult 30 de zile în proiectul ordinii de zi a Senatului. (2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative.”

Or, prin raportare la noile soluții legislative cuprinse în legea dedusă controlului de constituționalitate anterior evidențiate - ce depășesc limitele cererii de reexaminare - este evident că Președintele României nu mai poate cere reexaminarea acestora, acest instrument constituțional fiind deja epuizat, aspect ce plasează conduita Parlamentului ca fiind nu numai una contrară art. 77 alin. (2) din Constituție, ci și ca fiind lipsită de loialitate constituțională.

În acest sens, subliniem că, prin Decizia nr. 895/2015, par. 26 Curtea Constituțională a subliniat importanța principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că „*revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale (...). În aceste condiții, Curtea reține că legiuitorul, încălcând autoritatea de lucru judecat și efectele erga omnes ale deciziei de constatare a neconstituționalității, a procedat într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care acesta trebuie să dea dovadă față de instanța constituțională și față de jurisprudența acesteia. Întrucât respectarea jurisprudenței Curții Constituționale constituie una dintre valorile care caracterizează statul de drept, Curtea constată că obligațiile constituționale care rezultă din jurisprudența sa circumscriu cadrul activității legislative viitoare; or, în cauza de față, Curtea reține că, prin adoptarea unei soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrară dispozițiilor Constituției, legiuitorul a acționat ultra vires, încălcându-și obligația constituțională rezultată din art. 147 alin. (4).”*

Față de cele de mai sus, în raport și de bogata jurisprudență a Curții Constituționale în materia limitelor sesizării Parlamentului pentru reexaminarea

legii prin cererea de reexaminare formulată de Președintele României, limite trasate exclusiv pe cale jurisprudențială, legea criticată a fost adoptată nu doar cu încălcarea art. 1 alin. (5) și art. 77 alin. (2), ci și cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 este neconstituțională.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN**

